

MITROPOLIA CHIȘINĂULUI ȘI A ÎNTREGII MOLDOVE

DEPARTAMENTUL MITROPOLITAN ARHITECTURĂ, RESTAURARE ȘI PICTURĂ BISERICESCĂ

Va invita la conferința națională științifico-practică
”Patrimoniul bisericesc – istorie și modernitate”,
ediția a III-a, 26 martie 2013, ora 10.00, Palatul
Mitropolitan, str. București, 119, or. Chișinău

Programul conferinței:

Cuvânt de salut:

ÎPS VLADIMIR, Mitropolit al Chișinăului și a
întregii Moldove

Mihai MOLDOVANU, Viceprim-ministru al
Republicii Moldova

Acad. Gheorghe DUCA, Președinte al Academiei
de Științe a Moldovei

Gheorghe POSTICĂ, Vice-ministru al Culturii

Nistor GROZAVU, Viceprimar al municipiului Chi-
șinău

COMUNICĂRI:

Moderator: prot. mitr. Manole Brihuneț

GENERALITĂȚI

Prot. mitr. Vadim CHEIBAȘ, dr. în teologie, secretarul Mitropoliei Chișinăului și al întregii Moldove. *200 de ani de la formarea Eparhiei Chișinăului*

Prot. mitr. Manole BRIHUNEȚ, Regulamentul privind funcționarea Departamentului Arhitectură, Restaurare și Pictură Bisericească

Constantin MANOLACHE, dr. în politologie, director al Institutului de Studii Enciclopedice al Academiei de Științe a Moldovei. *Proiectul enciclopedic "Mănăstirile din Republica Moldova"*

Liliana CONDRATICOVA. Prezentarea materialelor conferinței naționale științifico-practice "PATRIMONIUL BISERICESC", ediția I-a (5 aprilie 2011) și ediția a II-a (3 mai 2012)

ARHITECTURĂ ȘI ARHEOLOGIE BISERICESCĂ

Mariana ȘLAPAC, m. cor. al Academiei de Științe a Moldovei, dr. hab. în studiul artelor, Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM. *Arhitectura complexului monastic Noul Neamț*

Arhimandrit Ioan MOȘNEGUȚU, secretarul Eparhiei de Ungheni și Nisporeni, stareț al mănăstirii Adormirea Maicii Domnului, Hârbovăț. *Lucrări edilitare la mănăstirea Hârbovăț în anii '40-'70 ai secolului al XIX-lea*

Sergius CIOCANU, dr. în arhitectură, șeful Direcției Patrimoniului și Arte Vizuale al Ministerului Culturii. *Biserica Buna Vestire – una din cele mai vechi construcții ecleziastice din Chișinău*

Vlad VORNIC, dr. în istorie, directorul Agenției Naționale Arheologice. *Aportul arheologiei la cunoașterea evoluției lăcașelor de cult și necesitatea salvării patrimoniului arhitectural bisericesc al Republicii Moldova*

Prot. mitr. Manole BRIHUNEȚ, președinte al Departamentului Arhitectură, Restaurare și Pictură Bisericească, paroh al bisericii Sf. Nicolae din satul Mileștii Mici, raionul Ialoveni. *Biserica Adormirea Maicii Domnului din satul Rădeni, Strășeni: istoricul construcției și aspecte artistico-arhitecturale*

Ion ȘTEFĂNIȚĂ, directorul Agenției Naționale de Protecție a Monumentelor. *Bisericile de lemn din raioanele de nord ale Republicii Moldova: conservare preventivă*

Eugen BĂZGU, coordonator al Muzeului Satului. *Salvarea bisericii de lemn din satul Hiliuți, Râșcani*

ISTORIE ȘI ARTĂ ECLEZIASTICĂ

Victor GHILAȘ, dr. în studiul artelor, secretar științific al Secției Științe Umanistice și Arte a Academiei de Științe a Moldovei. *Muzica religioasă în creația lui Dimitrie Cantemir*

Liliana CONDRATICOVA, dr. în studiul artelor, cercetător științific coordonator la Institutul Patrimoniului Cultural al AȘM. *Podoabele de cult din Basarabia din anii 1920–1930*

Ion XENOFONTOV, dr. în istorie, secretar științific al Institutului de Studii Enciclopedice al AȘM. *Contribuția starețelor în afirmarea și dezvoltarea comunităților monahale. Cazul mănăstirii Japca (1916–2013)*

Prot. mitr. Octavian MOȘIN, dr., parohul bisericii Întâmpinarea Domnului. *Titlul rezervat*

Prot. Maxim MELINTE, dr., *Patrimoniul bisericesc al satului Ghidighici între istorie și cercetare*

Prot. mitr. Sergiu CURNIC, parohul bisericii Adormirea Maicii Domnului de la Muzeul Satului. *File din istoricul bisericii păstorite*

Discuții.

Totalurile conferinței naționale

”Patrimoniul bisericesc – istorie și modernitate”

Conferința națională științifico-practică "Patrimoniul bisericesc" a fost inițiată în 2011 de către Departamentul Mitropolitan Arhitectură, Restaurare și Pictură Bisericească. În anul curent cea de-a III-a ediție are genericul "Patrimoniul bisericesc – istorie și modernitate".

Patrimoniul cultural este un bun al întregului neam și posedă valoare istorică, artistică și arhitecturală. Păstrând patrimoniul țării, protejăm istoria și prezentul acestui popor, investim într-un viitor liber, democratic și stabil. Valorificarea patrimoniului creează un mediu favorabil pentru prosper.

Obiectivul principal al conferinței este sensibilizarea mediului academic, fețelor bisericești și societății asupra problemelor ce țin de protejarea patrimoniului bisericesc parte componentă a patrimoniului cultural al Republicii Moldova. Specialiști din domeniul istoriei, teologiei, arhitecturii și artei vor aborda probleme ce țin de aniversarea a 200 de ani de la formarea Eparhiei Chișinăului; arhitectura ecleziastică, situația bisericilor din municipiul Chișinău și în Republica Moldova; istoria și arhitectura complexelor monahale din țară; istoricul și evoluția muzicii liturgice și a podoabelor de cult; contribuția și destinul unor personalități de referință din viața Bisericii Ortodoxe din Moldova. În cadrul conferinței va fi discutat proiectul Regulamentului privind funcționarea Departamentului Mitropolitan Arhitectură, Restaurare și Pictură Bisericească.

Una din realizările recente ale Departamentului Mitropolitan în vederea protejării patrimoniului bisericesc este publicarea materialelor conferințelor naționale științifico-practice din anii 2011–2012 într-un volum aparte "**Patrimoniul bisericesc**", Chișinău, 2013, 152 P.+ il.:

Colaborarea eficientă între Biserică, cercetătorii din diferite domenii, factorii de decizie și societatea este garantul protecției patrimoniului bisericesc din Republica Moldova pentru generațiile care urmează. Sperăm că toți participanții la conferință ne vor susține în acțiunile noastre și împreună vom defini suportul teoretic și practic necesar întru atingerea obiectivului major – protecția patrimoniului bisericesc. Avem toată certitudinea că facem un lucru important care va fi apreciat la justa valoare de cei, cui îi vom transmite patrimoniul nostru bisericesc prin moștenire.

Национальная конференция «Церковное наследие» была инициирована в 2011 году Департаментом Архитектуры, Реставрации и Церковной Живописи Молдавской Митрополии. В этом году участники соберутся на третью конференцию «Церковное наследие – история и современность».

Культурное наследие имеет большую историческую, художественную и архитектурную значимость. Охраняя культурное наследие, мы представляем историю народа, возлагаем большие надежды на свободное и демократическое будущее. Изучение наследия создает хорошую среду для достойного развития.

Основной целью сегодняшней конференции это осмысление академическим сообществом, духовенством и обществом немаловажных проблем связанных с охраной церковного наследия как части культурного наследия страны. Специалисты различных областей – истории, богословия, архитектуры и искусствоведения обращаются к важным вопросам как 200-летие создания Кишиневской Епархии; культурное зодчество, состояние церквей в муниципии Кишиневе и в целом по стране; история и архитектура монастырских комплексов; история и становление литургического пения и культового ювелирного дела; вклад и судьба отдельных личностей в развитие Молдавской Православной церкви.

В рамках конференции будет обсужден проект Регламента функционирования Департамента Архитектуры, Реставрации и Церковной Живописи Молдавской Митрополии. Среди последних достижений данного Департамента в области охраны церковного наследия является публикация материалов научно-практических конференции 2011–2012 годов в отдельном сборнике под названием «Церковное наследие», Кишинев, 2013, 152 с. + ил.:

Обеспечение эффективного взаимодействия Церкви, научных исследователей, компетентных органов и всего общества являются гарантом охраны церковного наследия Республики Молдова. Надеемся, что участники конференции нас поддержат, и вместе мы сможем определить теоретические и практические основания для достижения основной цели – охраны церковного наследия. Уверенны, что наши деяния оценят по достоинству наши потомки, те которым передадим по наследству наше культурное и церковное наследие.